EDITORIAL

"Education Governance: Comparative and International Perspectives"

Focus editor:
Eleni Prokou

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει τα κείμενα των εισηγήσεων που παρουσιάστηκαν στη διεθνή ημερίδα με θέμα *Education Governance: Comparative and International Perspectives* (Αθήνα, 5 Απριλίου 2019), υπό τη διοργάνωση της Ελληνικής Εταιρείας Συγκριτικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης (ΕΛ.Ε.Σ.Δ.Ε.), της Εταιρείας Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης (Ε.Ο.Δ.Ε.), του Π.Μ.Σ. «Πολιτική, Διοίκηση και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση» του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (νυν Παιδαγωγικού Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.) και του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Εισηγητές ήταν τα μέλη της Executive Committee της Comparative Education Society in Europe (C.E.S.E.) καθώς και ο κεντρικός διοργανωτής του XXIX συνεδρίου της CESE. Οι εισηγήσεις αποτυπώνονται στο περιεχόμενο των κειμένων που ακολουθούν.

Οι **Hans-Georg Kotthoff** (Past President of the CESE EC) & **Vasileios Symeonidis**, στο κείμενό τους με τίτλο "Governing European Teacher Education: How great expectations in Brussels are 'glocalised' within Germany", υποστηρίζουν ότι –παρά τις επιδράσεις της διαδικασίας της

Μπολόνια– η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη διατηρεί έναν ισχυρό εθνικό και τοπικιστικό χαρακτήρα, και θέτουν ως παράδειγμα την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στη Γερμανία.

Ο **Stephen Carney** (President of the CESE EC), στο κείμενό του με τίτλο "Writing global education policy research", με φιλοσοφική διάθεση, ασκεί κριτική στην ιδιωτικοποίηση και εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης σε αναπτυσσόμενες χώρες, όπως το Νεπάλ, ενώ ταυτόχρονα στρέφει την προσοχή μας σε μια λιγότερο δυτικο-κεντρική μελέτη ζητημάτων εκπαιδευτικής πολιτικής

Οι **Sue Grey** & **Paul Morris** (Vice-President of the CESE EC), στο κείμενό τους με τίτλο «Το PISA και η αναδόμηση της δημιουργικότητας», καταδεικνύουν πώς το πρόσφατο ενδιαφέρον για τη δημιουργικότητα, δημιούργησε αφενός το παράδοξο, χώρες με τις πιο υψηλές επιδόσεις στο PISA να έχουν στερεοτυπικά χαρακτηριστεί ως ελλιπείς σε αυτή και αφετέρου το παράδοξο, το PISA να μην τη μετράει. Καθώς ο ΟΟΣΑ κινείται προς την κατεύθυνση συμπερίληψης της εξέτασης της δημιουργικότητας στο 2021 PISA *test*, οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι η πολυπλοκότητα και «ρευστότητα» της έννοιας της δημιουργικότητας μπορεί να αξιοποιηθεί αλλά και να απειληθεί.

Οι **Ελευθέριος Κληρίδης** (Secretary-Treasurer of the CESE EC) & **Χαρά Τριταίου**, στο κείμενό τους με τίτλο «Μεταξύ προοπτικής, πρόγνωσης και παράδοσης: Η επιλεκτική χρήση της σύγκρισης στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής της Κύπρου αναφορικά με το νέο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Σπουδών της Μέσης Εκπαίδευσης», εξετάζουν τους τρόπους με τους οποίους η εκπαιδευτική πολιτική της Κύπρου επηρεάζεται από την αναδιάρθρωση της εκπαιδευτικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Υποστηρίζουν ότι η χρήση των συγκριτικών αριθμητικών δεδομένων ταλαντεύεται ανάμεσα στην ευρωπαϊκή και τη διεθνή προοπτική, την πρόγνωση των αντιδράσεων των ειδικοτήτων, την ελληνορθόδοξη παράδοση του νησιού και τον επιστημονικό ορθολογισμό, δημιουργώντας αντιφάσεις, παράδοξα και αποσιωπήσεις.

Ο **Nicola S. Barbieri** (Head of the Local Organising Committee of the XXIX CESE Conference, to be taken place in Reggio Emilia – Italy), στο κείμενό του με τίτλο "Alternative approaches in the implementation and the management of infant toddler centers in Reggio Emilia in the Eighties and Nineties of the XX century: Between public engagement and private enterprise, on the tracks of Loris Malaguzzi", εξετάζει την ιστορική διαδρομή των ιδρυμάτων πρώιμης παιδικής ηλικίας (*nido*s), παρουσιάζο-

ντας ταυτόχρονα το πλαίσιο παιδαγωγικών αρχών, λειτουργίας και οργάνωσής τους.

Ο **Carlo Cappa** (Member of the CESE EC), στο κείμενό του με τίτλο "The opaque transparency: Depthless governance", προσεγγίζει κριτικά την έννοια της διαφάνειας και τις πολιτικές για την ανώτατη εκπαίδευση σε διεθνές και εθνικό επίπεδο που την προωθούν. Υποστηρίζει ότι η διαφάνεια, ενώ ως έννοια χρησιμοποιείται ως εργαλείο μιας πιο «αποτελεσματικής» διακυβέρνησης της ανώτατης εκπαίδευσης, επηρεάζει εν τέλει τις παραδοσιακές λειτουργίες της διδασκαλίας και της έρευνας. Οι πολιτικές εφαρμογής της σε διαφορετικά πλαίσια στρέφει επίσης την προσοχή μας στη σπουδαιότητα της συγκριτικής εκπαίδευσης ως πεδίου μελέτης που αναλύει κριτικά τη διεθνή δυναμική της εκπαίδευσης.

Η υπογράφουσα, **Ελένη Πρόκου** (Vice-President of the CESE EC), στο κείμενό μου με τίτλο «Η ευρωπαϊκή πολιτική για την ανώτατη εκπαίδευση και οι επιδράσεις της στην Ελλάδα, πριν και κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης», υποστηρίζω ότι η μετατόπιση από την «ισότητα εκπαιδευτικών ευκαιριών» στη διασφάλιση της «ποιότητας» της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ευρώπη, εκφράστηκε με την έμφαση στην οικονομική αποτελεσματικότητα και τις «εκροές», τον περιορισμό των κρατικών δαπανών, την απόδοση της ευθύνης για μάθηση στο άτομο, τον έλεγχο του κράτους από απόσταση, τη δημιουργία του «κατευθυνόμενου από την αγορά» Πανεπιστημίου. Η εν λόγω ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική, ασκώντας επιδράσεις σε χώρες όπως η Ελλάδα, συμφωνούσε έτσι με τις πολιτικές περικοπών των δαπανών για την ανώτατη εκπαίδευση σε καιρούς κρίσης.

Θα ήθελα να επισημάνω ότι η ιδιαίτερη επιτυχία της ημερίδας βασίστηκε στην επιστημονική και διοικητική υποστήριξη του Δ.Σ. της ΕΛ.Ε.Σ.Δ.Ε. (στο οποίο είμαι Αντιπρόεδρος, με Πρόεδρο τον Γιώργο Πασιά, Ταμία τον Γιάννη Ρουσσάκη, Γραμματέα την Αντωνία Σαμαρά, και Μέλος τον Λευτέρη Κληρίδη) και πέραν του ενδιαφέροντος του περιεχομένου των εισηγήσεων, στις παρεμβάσεις των συμμετεχόντων μέσα από σημαντικές ερωτήσεις που ενεργοποίησαν έναν εποικοδομητικό επιστημονικό διάλογο πάνω σε ζητήματα παγκόσμιας διακυβέρνησης σε όλες τις βαθμίδες του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Αθήνα, Ιούνιος 2021